

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 22

Lýsingarprísir fyrri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 11. juni 1949

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 Árg.

Fiskasöla

og marknaðarviðurskipti

Samhandil okkara við Bretland, sum kom í lag undir seinasta verðaldarbardaga, og sum var stöðid undir vinnuligum framburði hjá okkum, tykist at ganga aftur meir og meir. Sum frágreiðing útlutningsnevndarinnar lýsir, er rúgvæn av útlutluttum ferskfiski og eftir henni peningamongdin so nógv, nógv minni í ár enn í fjór.

Grundir til hetta kunna eisini liggja í tíringa várfiskiskapinum — men ikki bert tað. Kannar ein söluúrslitini, sæst, at tað eru mest sum bert snurruváfðsförini, ið sigla við fiski til bretska marknaðin, trolarasiglingin er at siga dottin heilt burtur.

Nú er at siga, at ein kann ikki dóma trolarar, um teir skýggja ferskfiskasiglingina. — Ferskfiskiskapurin er ofta eitt slik eydnisspæl, og so óhallur at lita á, at tað er at skilja, at bæði trolaraeigarar og trolaramanning bera seg undan at royna hesa eydnu. Ein kann fata, at tað er beiskt hjá monnum, sum hava ligið langan tús og balst at fylla stóran trolara, at fáa farmin seldan fyri litið og einki, ella táid verst tilstendur fyri púra einki. Og á sama hátt eigarar av dýrum trolarum mugu ræðast at vága slikar ivatúrur, sum kunna forkoma óllum og geva eina rakstrarskuld, ið beinir vinnuna til hin reina undirgang. Og um einki gerst við hetta lag frá okkum, so kunna tó menn illskast á slik gomul og ólaglig marknaðarviðurskipti.

Men her batar ikki bert at illskast ella at suffa, at nú fara so hasar dyrnar at verða stongdar fyri okkum, og hvat er so at gera?

Fiskasöla okkara er í lötuni hitt størsta vanda mál, og tað mugu menn, sum hava hetta um hendi gera sær greitt. Útlutningurin til Bretland gevur okkum pund, sum vinnulivið skal nýta, og hann er grundin undir okkara einasta og fyrsta samhandli við útlandið, ein beinleiðis handiluttan ein triðja mann.

Nevnt er, at tað eru orsaker til, at samhandil okkara við Bretland minskar. Men nú er at spyrja, um saltfiskahandilin, sum vendir verður til istaðin fyri hin, verður at byggjast á í framtíðini?

Eingin kann fara og vænta, at eitt vinnuligt og óekonomiskt stabiliserað Europa fer at verða so greið-beintur avtakari av saltfiski — og so aftur at til so óføra góðar prísir, sum verið hava.

Hidani er ikki nógv gjørt til at móta marknaðarligum baksláttum. Landið hevur havt stórar innlögur, og nógv er innflutt, sum fólkið væl kundi verið fyri uttan. Einki er gjørt at skapa nýggjar vinnugreinar innan fyri fiskivinnuna. Einki er gjørt av nýgerðum viðvikjandi viðgerð av fiski, sum aðrar tjóðir hava lagt seg eftir. Ikki er kannað um nýggj marknaðarstöð heldur. Summir nevna klippfiskin, men klippfiskatilvirkan man fara og verða dýr í hesum tíðum.

—Einum landi tórvur yvir-litsins menn. Slikar menn sum Jósef Jákups sonur, ið gav Egyptalands konginum yvir-lit av tíðunum, sum koma skuldu, teimum góður og teim ringu. Í vinnu- og handilslivi eigur ivaleyst at verða hugt bæði aftur á og fram á.

Enski Arbeidaraflökkurin

HEVUR LANDSMÖTI

Enski Arbeidaraflökkurin hevur havt landsmöti. Stafford Cripps figgjarmálaráðharrin fekk atfinningar fyri figgjarættlanina. Hann skeyt atfinningarnar frá sær og segði, at skuldi Bretland vinna seg aftur, mátti hesin figgjar- og vinnupolitikkur haldast. Teir vóru á leið upp eftir men enn var tung brekka at ganga. Teir konservativu og Kommunistarnir røku ein skadiligan mótstöðupolitikk. Teir skemdu Bretar at kalla teir defektar menn.

Bevin var mikið róstur fyri sín uttanríkispolitikk.

Stafford Cripps vann stóran meiriluta fyri politikki sínum.

Einki av skafti um Týskland

Í botni stendur hjá uttanríkisráðhørrunum, sum sita við fundarborði í Paris, og jarnbreytaverkfallið heldur áfram í Berlin, tá ið hetta verður skrivað. — Amerikanski uttanríkisráðharrin er væntandi at fara heim um triggjar vikur.

Stórar flogvanlukkur

hesa vikuna

Trý flogfór eru dottin niður hesa vikuna, og nær við 100 menniskju hava latið liv. — Eitt amerikanskt flogfar frá Porto Rico við 81 ferðafólkum um bord har imillum nógv børn datt niður í Karibiska havinum. Eini 18 børn ætlast at vera deyð. Annað flogfar datt niður í Grikkalandi, 22 fólk vóru við, og hitt triðja fall niður í Brasilía. Hetta var eitt flogfar frá brasilianska herinum. — Allar vanlukkurnar hendu týsdagin.

5. juni í Danmark

var merktur av hátíðarhaldinum fyri grundlógini

5. juni, 1. hvítusunnudag, vóru Keypmannahavnarar tidliga á fótum at halda hundrad ára hátíð fyri landsins grundlóg.

Hátíðarhaldið tók við, tá ið kongur við húsi fór til kirkjugarð í Holmens kirkju, har Fuglsang Damgaard biskupur helt grundlógargudstænastu.

Seinri var tað Kristiansborg, ið var ramma um hátíðina. Ríkisdagshöllin var full av limum Fólkatings og Landstings, øðrum umboðsmönnum fyri landsins ymisku stættum og umboðsmenn fyri tey fremmendu londini.

Róðurnar byrjaðu, tá ið kongur við fylgi kom inn í höllina. Fólkatingsins formaður Julius Bomholdt beyð vælkominn og helt fyrstu røðu. Síðan vóru røður rað á rað. Kongur røddi og statsministarin Hans Hedtoft.

Formaður Løgtingsins J. Fr. Øregaard bar upp røðu og bar heilsan og góð ynski frá Tinginum og føroyska fólkinum. Umboðsmenn fyri Noreg, Ísland, Sviaríki og Finnland fóru fram heilsur sínar. Ensk Parlaments-

THORSHØVDI

afturkomid av síni fyrstu veiðiferð

Burmeister & Wain bygdi Nordmonnum stórt skip »Thors-høvdi« til móðurskip hjá norsku hvalaveiðuni í Suðurhavinum. Nú er skipið afturkomid av fyrstu ferð síni, og hevur vinnast væl. Teir komu nakað seint, men úrslitið var 1200 hvalir, og 4500 tons hvalaolja.

Skiparin rósar skipinum, og sigur tað vera av bestu skipum. Farmurin skal lossast upp í Keypmannahavn.

BEVAN

væntast koma aftaná Attlee

Ráðharri Bevan, sum er ráðharri fyri heilsamál, fekk mestu stemmur á landsmótinum hjá enska Arbeidaraflökkinum.

Væntandi er, at hann skiftir og verður tikin til koliniráðharrar.

Um Attlee skuldi fallið frá, verður Bevan nevndur sum maðurin, ið kemur í sess hansara. —

nevd var komin, og røddi oddamaður hennara. Seinri var fólkafundur uttanfyri Kristiansborg, og um kvølið fóru studentar kyndlar igjøgnum býin.

Grundlógarheilsan av Reykjavík

Danski sendimaðurin í Íslandi, frá Bodil Begtrup sendi heilsan í útvarpinum til grundlógarhátíðina 1. hvítusunnudag. Við henni vóru eisini umboðsmenn fyri dansk feløg í Reykjavík. Formaðurin fyri føroyska felagið í Reykjavík, harra P. Vigeland, var eisini har og røddi og sendi heilsan Føroyinga vegna, ið eru har uppi. Hann takkaði eisini dansku sendistovuni í Reykjavík fyri beinasemi móti Føroyingum, sum við skipum leita inn á Reykjavík og hava órindi har.

— Tey grandu seg um, at várið í ár kom seint í Íslandi. Kavin lá enn sum á vetri, og tey máttu halda grundlógarhátíðina innandura.

Bókaávið til Føroyar

„Oyggjaskeggi“ sigur frá, at svenski ríkisdagurin víðger at lata eina bókaávið um 30.000 kr. til Føroyar, harimillum tey mætastu verk um Svøríki og fotokopi av teim føroysku handritum í svenskarí og t. d. seyðabrávið og nökur brøv frá Hammershaimb prósti til svenskan professara.